

A KÚRIA mint felülvizsgálati bíróság

Pfv.III.21.949/2014/4.szám

A Kúria a Dr. Szolnoki Róbert Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Szolnoki Róbert) által képviselt I.r., II.r. és III.r. felpereseknek a jogtanácsos által képviselt alperes ellen kártérítés megfizetése iránt a Pesti Központi Kerületi Bíróság előtt 3.P.102.556/2011. szám alatt folyamatban volt és másodfokon a Fővárosi Törvényszék 72.Pf.633.349/2014/4. számú ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen az I.r. felperes által 46. sorszám alatt előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a jogerős ítélet I.r. felperessel kapcsolatos felülvizsgálattal támadott rendelkezését hatályon kívül helyezi és a Pesti Központi Kerületi Bíróság 3.P.102.556/2011/41. számú ítéletének keresetet elutasító rendelkezését részben megváltoztatja és kötelezi az alperest, hogy az I.r. felperesnek az elsőfokú ítéletben megítélt összegeken felül fizessen meg 2010. november 1. napjától minden hónap 10. napjáig előre esedékesen havi 10.000 (tízezer) forint ház körüli és mezőgazdasági járadékot azzal, hogy 510.000 (ötszáztízezer) forint lejárt járadékot és ennek 2012. december 15-től 2013. június 30. napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű, míg 2013. július 01. napjától a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatát 15 napon belül köteles megfizetni.

Kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 25.000 (huszonötezer) forint együttes másodfokú és felülvizsgálati eljárási költséget, valamint térítsen meg az államnak külön felhívásra 15.000 (tizenötezer) forint fellebbezési és 50.000 (ötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

Az I.r. felperes második házasságából származó fia, V.Z. 2008.

szeptember 15-én életét vesztette a ... forgalmi rendszámú gépjármű vezetőjeként. A balesetet az alperes biztosítottja okozta, akinek büntetőjogi felelősségét a Székesfehérvári Városi Bíróság jogerős ítéletében megállapította.

Az I.r. felperes első házasságából született a II.r. felperes, a III.r. felperes pedig a néhai élettársa volt.

A baleset időpontjában az I.r. felperes a harmadik házasságában élt, amely a balesetet követően egy évvel megromlott, a házasságot később felbontották. Néhai V.Z. jó kapcsolatban állt az apjával, segítséget nyújtott az I.r. felperes tulajdonát képező ingatlan ház körüli és kerti munkáinak az elvégzésében is. A néhai az I.r. felperes vállalkozásában szintén közreműködött, aki azt tervezte, hogy idősebb korára a fiára hagyja a vállalkozást.

Az I., II. és III.r. felperések a keresetükben a balesettel összefüggő vagyoni és nem vagyoni káraik megtérítésére kérték az alperes kötelezését.

Az alperes a kereset részbeni elutasítását kérte, annak jogalapját nem vitatta.

Az elsőfokú bíróság kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az I.r. felperes részére 1.000.000 forint tőkét, ennek 2008. szeptember 15. napjától járó kamatait, 236.877 forint lejárt kamatot, valamint 50.000 forint perköltséget. Az elsőfokú bíróság a II.r. alperes részére 87.959 forint lejárt kamatot ítélt meg, míg a III.r. felperesnek 300.000 forintot, ennek 2008. szeptember 15-től járó kamatait, továbbá 123.142 forint lejárt kamatot és 15.000 forint perköltséget. Az elsőfokú bíróság a felperések keresetét ezt meghaladóan elutasította.

Az elsőfokú bíróság az I.r. felperesnek a ház körüli és mezőgazdasági munka jogcímén előterjesztett havi 10.000 forint járadékigényét nem találta bizonyítottnak. Az ítélet indokolása rögzíti, hogy nem vitatottan a néhai - aki az édesapja ingatlanán lévő műhelyben dolgozott - részt vett egyéb fizikai, ház körüli és kerti munkák elvégzésében is. Értelemszerű, hogy az ő kiesett munkájának a pótlása szükséges, azonban a per adataiból az állapítható meg, hogy azt az I.r. felperes saját maga elvégzi, esetleg barátai segítségével, de az I.r. felperes nem bizonyította, hogy ebből eredően anyagi kárigénye keletkezett. Erre tekintettel az elsőfokú bíróság az I.r. felperes járadékigényét elutasította.

Az elsőfokú ítélet ellen az I. és III.r. felperések fellebbeztek. Az I.r. felperes fellebbezése a kölcsönrel összefüggő vagyoni kárigényre és a havi 10.000 forint mezőgazdasági járadék megfizetésére vonatkozott, sérelmezve azok elutasítását.

A III.r. felperes a nem vagyoni kárigényének részbeni elutasítását sérelmezte.

Az alperes az elsőfokú ítélet fellebbezéssel támadott rendelkezéseinek a helybenhagyását kérte.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel támadott rendelkezéseit helybenhagyta.

A mezőgazdasági kisegítővel összefüggő járadékigényt a másodfokú bíróság sem találta megalapozottnak és hangsúlyozta, hogy a kárnak csak azok a vagyoni tételek minősülhetnek, amelyek a Ptk. 355.§ (4) bekezdésében foglalt esetkörbe tartoznak. A másodfokú bíróság az indokolásában kiemelte, hogy az I.r. felperes az igényelt járadékot vagyoni hátrányként jelölte meg, azonban a vagyoni hátrány tényleges felmerülését nem bizonyította. Utalt arra is, hogy a Ptk. 355.§ (4) bekezdésében írt feltételeket nem pótolja az I.r. felperes okfejtése, amely szerint hosszabb távon nem várható, hogy a barátai ingyenesen segítséget nyújtsanak. A másodfokú bíróság álláspontja az volt, miszerint ha az I.r. felperesnek tényleges kiadásai merülnek fel, akkor keletkezhet csak - minden egyéb feltétel fennállása esetén - kára az I.r. felperesnek.

A jogerős ítélet ellen kizárólag a kiesett ház körüli és mezőgazdasági munkák pótlására igényelt járadék tekintetében az I.r. felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben elsődlegesen a másodfokú bíróság ítéletének a részbeni hatályon kívül helyezését, és a szóban forgó járadék keresetének megfelelő megállapítását, míg másodlagosan a másodfokú bíróság új eljárásra utasítását kérte.

Előadta, hogy a fiának elhalálozása folytán abba a helyzetbe került, hogy pótolnia kell a néhai kiesett mezőgazdasági és ház körüli munkáját, hiszen ezeket az elhunyt végezte.

Állította, hogy a másodfokon eljáró bíróság helytelenül értelmezte és alkalmazta az ítélet indokolásában a mezőgazdasági és háztartási kisegítővel összefüggő járadékigény kapcsán a Ptk. 355.§ (4) bekezdésének hivatkozott rendelkezését. Hivatkozott arra, hogy ez a rendelkezés nem értelmezhető olyan szűk körben, ahogyan azt a bíróság tette és nem tartható az a megközelítés, hogy a balesetben elveszített hozzátartozó miatt a későbbiekben okszerűen felmerülő költségeket ne lehetne kárigényként érvényesíteni és így a felperes hátrányára kellene értékelni, hogy igyekszik ingyenes segítséghez jutni, mivel most senki nem téríti meg a felmerülő költségeit.

Előadta, hogy jelenleg már 72 éves, és jelentős mértékű mezőgazdasági, és ház körüli munka elvégzését kell megoldania az év minden szakában, amelyet korábban a fia látott el. Hivatkozott arra, hogy pusztán annak ténye miatt, hogy több alkalommal maga végezte el ereje megfeszítésével az adódó mezőgazdasági és ház körüli munkákat, máskor pedig alkalomszerű, viszonzott szívességgként nyújtott baráti közreműködéssel oldotta meg ezeket, nem zárható el sem hipotetikusán, sem helytelen jogértelmezéssel annak a lehetőségétől, hogy a jövőre nézve az életszerűség általános követelményei szerint megillessen az, hogy fizetett

munkaerőt vegyen igénybe.

Ennek alapján az I.r. felperes kérte, hogy a Kúria kötelezze az alperest a módosított keresettel egyezően havi 10.000 forint járadék, valamint a lejárt járadékoknak a középarányos időponttól számított késedelmi kamatainak a megfizetésére.

Az alperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott részének a hatályban tartását kérte. Hivatkozott arra, hogy a bíróság döntése a jogszabályi rendelkezéseknek megfelel. Kiemelte, hogy az I.r. felperes nem bizonyította, hogy őt tényleges vagyoni hátrány vagy kár érte volna amiatt, mert a ház körüli és mezőgazdasági munkákat egyedül vagy baráti szívésség keretében végzi el. Állította, hogy a felmerült kár igazolása nélkül a kártérítési felelősség nem állhat fenn. Hivatkozott az orvosszakértői véleményben foglaltakra is, mely szerint az I.r. felperes úgy nyilatkozott, hogy „napközben rendben tartja a házat, tisztaságmániás, és a kertet is rendben tartja”. Az alperes előadta továbbá, hogy a bizonyítási eljárás alapján megállapítható, hogy az I.r. felperes maga végzi a kert körüli munkákat, másrészt, ha segítséget is vesz igénybe, az kiadással, fizetéssel nem jár. Csak az igazoltan felmerült kárt, hátrányt lehet kártérítésként megítélni, az adott esetben pedig ilyen kár nem igazolt.

A Pp. 270.§-ának (2) bekezdése és a Pp. 275. §-ának (2) bekezdése alapján a Kúria azt vizsgálta, hogy a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott része a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okból jogszabálysértő-e.

A felülvizsgálati kérelem alapos.

Az I.r. felperes a felülvizsgálati kérelmében kizárólag a ház körüli és mezőgazdasági kisegítő címén igényelt járadék elutasítását támadta.

Nem volt vitatott, hogy a balesettel összefüggő kárnak a bizonyítása, amelyért az alperes az elsőfokú ítélet indokolásában hivatkozott anyagi jogi szabályok [190/2004. (VI.8.) Korm. rendelet 8.§ (1) bekezdés, a Magyar Köztársaság Polgári Törvénykönyvéről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 346.§ (1) bekezdés, 339.§ (1) bekezdés] alapján helytállni tartozik, a felpereseket terheli.

A perben az sem volt vitás, hogy a néhai segítségére volt az idősödő I.r. felperesnek, aktívan részt vett minden fizikai, ház körüli és kerti munka elvégzésében.

Tévedtek az eljáró bíróságok, amikor a tényleges kár felmerültét nem találták bizonyítottnak.

A következetes bírói gyakorlat szerint a balesetben meghalt személy kiesett munkájának a pótlásával a hozzátartozók nem kötelesek a kárért felelős személy kötelezettségét enyhíteni, ezért az e munkák költségeinek megtérítése iránti igény jogalapja fennáll és nincs

jogi akadálya annak, hogy a hozzátartozó a káreseménnyel összefüggő, a jövőben rendszeresen felmerülő költségei megtérítését igényelje. Erre figyelemmel az I.r. felperesnek az olyan többlettevékenysége is kárként jelentkezik, amelyet korábban nem kellett ellátnia, mivel azokat a balesetben elhunyt fia végezte. E körben nem annak van jelentősége, hogy az I.r. felperes kisegítőt alkalmaz-e, hanem annak, hogy az I.r. felperes hozzátartozója által korábban elvégzett tevékenység pótlásának a szükségessége fennáll azzal, hogy a munkát ténylegesen elvégzik, megteremtve ezzel a tevékenység ellenszolgáltatására irányuló igényre való jogosultságot.

Ennek figyelembevételével a bíróságok az I.r. felperes ház körüli és mezőgazdasági kisegítő költségével kapcsolatos igényét alaptalanul utasították el, ezért a Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott rendelkezését a Pp. 274.§-ának (1) bekezdése szerint tárgyaláson kívül meghozott határozatával a Pp. 275.§-ának (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróság ítéletének támadott rendelkezését e körben megváltoztatta és kötelezte az alperest 2010. november 1. napjától havi 10.000 forint járadék megfizetésére, a lejárt járadékok egyösszegű megtérítése mellett.

A Pp. 270.§-ának (1) bekezdése szerint alkalmazott Pp. 78.§-ának (1) bekezdése alapján kötelezte a pervesztes alperest az I.r. felperes fellebbezési és felülvizsgálati eljárási költségének a megfizetésére, míg a le nem rótt fellebbezési és felülvizsgálati illeték viseléséről szóló rendelkezés a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13.§-ának (2) bekezdésén alapul.

Budapest, 2015. január 28.

Dr. Havasi Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Farkas Antónia s.k.
előadó bíró, Dr. Almásy Mária s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

kúriai tisztviselő
HM